

Italijos Consiglio di Stato (Valstybės taryba) pateikė Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus dėl Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo:

1. Ar Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje numatyta tiesioginio keleivinio transporto viešųjų paslaugų sutarties sudarymo su vidaus bendrove tvarka reikalauja patikrinti, ar veiklos rizika buvo perduota vidaus operatoriui, su kuriuo sudaryta sutartis, ir nėra taikoma, jeigu tokia rizika neperduodama, ar vis dėlto pagal šią nuostatą veiklos rizikos perdavimo analizės visiškai nereikia, kai vidaus bendrovė, kuriai taikomas analogiškos kontrolės reikalavimas, nėra atskira nuo administracijos?

2. Ar pagal Europos Sąjungos (ES) teisę, visų pirma Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 2 dalį, kiek ji susijusi su tiesioginiu keleivinio transporto viešųjų paslaugų sutarties sudarymu su vidaus operatoriumi, tiek, kiek joje numatyta, kad galima sudaryti tokias sutartis, „išskyrus jei tai būtų draudžiama pagal nacionalinę teisę“, draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kaip numatyta Italijos Viešųjų pirkimų kodekso 192 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią, nors nėra visiškai draudžiama [sudaryti tiesiogines sutartis], jas leidžiama sudaryti su apribojimais, ir valdžios institucijos gali taikyti šį sutarčių sudarymo modelį tik įrodžiusios rinkos nepakankamumą, o ne vien remdamosi ekonominio ir administracinio efektyvumo vertinimu.

Atsakydamas į pirmąjį prejudicinį klausimą, ESTT pažymėjo, kad keleivinio transporto viešųjų paslaugų sutarčių sudarymui taikomas Reglamentas Nr. [1370/2007](#), išskyrus jame nustatytas išimtis. Tais atvejais, kai sutartis yra susijusi su viešųjų paslaugų teikimu keleivinio transporto autobusais arba tramvajais ir tai nėra paslaugų koncesijos sutartis, jos sudarymui taikomos Direktyvose [2014/24/ES](#) ir [2014/25/ES](#) nustatytos bendrosios viešųjų pirkimų procedūrų taisyklės, o Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 2–6 dalyse nustatytos specialiosios sutarčių sudarymo taisyklės netaikomos (kitos šio reglamento nuostatos taikomos). Pažymėtina, kad viešųjų paslaugų teikimo keleivinio transporto autobusais arba tramvajais koncesijos sutartims taikomos Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 2 dalyje nustatytos taisyklės, pagal kurias kompetentinga vietos institucija gali tiesiogiai, be konkurso, sudaryti sutartį su jos kontroliuojamu teisiškai atskiru subjektu (vidaus operatoriumi), išskyrus atvejus, kai tai draudžiama pagal nacionalinę teisę.

ESTT nurodė, kad viešojo pirkimo sutartis nuo paslaugų koncesijos skiriasi tuo, kad pagal viešojo pirkimo sutartį už paslaugas mokama kaina, o koncesijos atveju atlygis yra teisė eksploatuoti paslaugą, prireikus kartu su mokėjimu, ir koncesininkui perduodama veiklos rizika. Ši rizika apima

paklausos riziką, pasiūlos riziką arba abi šias rizikas ir tai reiškia netikrumą dėl galimybės susigrąžinti investicijas arba sąnaudas, patirtas eksploatuojant paslaugas.

ESTT konstatavo, kad tai, jog vidaus operatorius yra kompetentingos institucijos kontroliuojamas, savaime nepanaikina galimybės perduoti jam veiklos riziką, nes vidaus operatorius teisiškai yra atskiras subjektas.

Atsakydamas į antrąjį prejudicinį klausimą, ESTT pažymėjo, kad Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta galimybė nacionalinėje teisėje riboti tiesioginį, be konkurso, sutarties sudarymą su vidaus operatoriumi apima ne tik visišką tokio sutarties sudarymo uždraudimą, bet ir dalinius ribojimus.

ESTT nurodė, kad tai patvirtina tiek nuostatos formuluotė, tiek Reglamento Nr. [1370/2007](#) 18 konstatuojamoji dalis, pagal kurią viešųjų paslaugų teikimas gali būti tiesiogiai, be konkurso, patikėtas vidaus operatoriumi atsižvelgiant į nacionalinės teisės nuostatas. Toks aiškinimas atitinka ESTT praktiką, pagal kurią nacionalinės teisės nuostatos gali tiesioginį sutarties su vidaus operatoriumi sudarymą sieti su papildomais reikalavimais, be kita ko, su pareiga įrodyti tokios sutarties sudarymo naudą visuomenei. Be to, galimybė riboti, bet ne visiškai uždrausti tiesioginį sutarties su vidaus operatoriumi sudarymą atitinka Reglamento Nr. [1370/2007](#) tikslą skatinti viešųjų paslaugų sutarčių sudarymą taikant skaidrias ir teisingas konkurso procedūras.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ESTT konstatavo, kad:

1. Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip:

tam, kad kompetentinga institucija galėtų nuspręsti tiesiogiai sudaryti keleivinio transporto autobusais viešųjų paslaugų sutartį su vidaus operatoriumi, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. [1370/2007](#) su pakeitimais 2 straipsnio j punktą, toks sutarties sudarymas turi lemti veiklos rizikos perdavimą šiam operatoriumi.

2. Reglamento Nr. [1370/2007](#) 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip:

pagal ją nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias bet koks tiesioginis viešųjų paslaugų sutarties sudarymas su vidaus operatoriumi siejamas su kompetentingai institucijai tenkančia pareiga iš anksto įrodyti, pirma, rinkos nepakankamumą, kurį numatomu sutarties sudarymu būtų galima pašalinti, ir, antra, konkrečiai šio sutarties sudarymo būdo teikiamą naudą visuomenei.